

Dosarul nr. 2ra-1768/21
2-19074432-01-2ra-20102021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Pulbere)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja și Andrian Scurcan, reprezentat de către avocatul Roman Stici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie împotriva lui Andrian Scurcan, intervenient accesoriu Compania de asigurări „Klassika Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, a fost casată hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 04 februarie 2019 Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Scurcan, intervenient accesoriu CA „Klassika Asigurări” SA cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 20 august 2018, în jurul orei 12:30, la intersecția străzilor A. Sciusev și Bulgară, mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model xxxx, condus de către Andrian Scurcan și automobilului de model yyyy, condus de către Vasile Aghenie, în urma căruia pasagerul Mihaela Aghenie, ce se afla în automobilul de model Ford Fusion, a avut nevoie să se adreseze la IMSP Centrul Mamei și Copilului pentru ajutor medical.

Au menționat că, potrivit deciziei agentului constatator nr. MAI04 548352 din

31 octombrie 2018, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul automobilului de model xxxx, Andrian Scurcan, fiind tras la răspundere contravențională în baza art. 242 alin. (2) din Codul contravențional.

Au susținut că, șoferul automobilului de model xxxx deținea polița de asigurare RCAI, eliberată de către CA „Klassika Asigurări” SA.

Au afirmat că, Liliana Aghenie, fiind proprietarul automobilului de model yyyy, s-a adresat cu o cerere la CA „Klassika Asigurări” SA privind încasarea despăgubirii de asigurare și a prezentat actul de examinare a mijlocului de transport, întocmit de către inginerul-expert Andrian Ciobanu din cadrul SRL „Expert Auto Plus”, conform căruia mărimea prejudiciului cauzat automobilului său constituie 70321,58 de lei.

Au relevat că, la 10 ianuarie 2019, între CA „Klassika Asigurări” SA și Liliana Aghenie a fost semnat acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare pentru prejudiciul cauzat automobilului de model yyyy în mărime de 55822 de lei, sumă ce a fost transferată pe contul ultimei.

Au notat că, în urma accidentului rutier Liliana Aghenie a avut de suferit material prin pierderea valorii comerciale a automobilului, deoarece anterior automobilul nu a fost supus reparațiilor impuse de accidente și pierderea valorii comerciale se referă la paguba reală, împreună cu costurile de reparații și piese auto de schimb.

Au declarat că, la 14 decembrie 2018 a fost întocmit raportul de evaluare a pagubei nr. 1062/12A, în baza raportului de evaluare din 11 decembrie 2018 al automobilului de model yyyy, conform căruia valoarea pierdută a automobilului menționat constituie 10463,79 de lei.

Au invocat că, a expediat pârâtului o cerere prealabilă, prin care a solicitat achitarea sumei de 10463,79 de lei, Mihaelei Aghenie a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și Lilianeii Aghenie a sumei de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, însă aceasta nu a fost executată.

Au relatat că, în rezultatul ciocnirii violente a automobilelor au avut de suferit și, anume, în urma examinării medicale la Centrul de Medicină Legală a fost întocmit raportul de constatare din care rezultă că, Mihaelei Aghenie i-a fost cauzată vătămare corporală ușoară, iar Lilianeii Aghenie i-a fost cauzată vătămare corporală neînsemnată.

Au specificat că, din imaginile foto ale automobilului de model Ford Fusion după accidentul rutier rezultă că, pasagerii din automobile au rămas în viață ca prin minune, iar suferințele fizice și psihice le-au creat dificultăți în continuarea vieții, deoarece Liliana Aghenie are în permanență nevoie să se adreseze pentru asistență și investigații medicale instituțiilor specializate, iar Mihaela Aghenie, în afară de investigațiile medicale și medicamentele consumate, are și cicatrici, a lipsit de la învățătură și de la petreceri ale rudelor, prietenilor.

Au solicitat încasarea de la pârât în beneficiul Lilianeii Aghenie a sumei de 10463,79 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a taxei de stat în sumă de 315 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei, a cheltuielilor pentru întocmirea raportului de expertiză în sumă de 500 de lei și pentru întocmirea raportului de expertiză medicală

în sumă de 320 de lei și încasarea de la pârât în beneficiul Mihaelei Aghenie a sumei de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

Prin hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie ca neîntemeiată.

La 17 august 2020 Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, au declarat apel nemotivat, iar la 29 martie 2021 au declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea, au fost încasate de la Andrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și în beneficiul Lilianeii Aghenie suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Au fost încasate de la Andrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 2320 de lei și în beneficiul Lilianeii Aghenie suma de 2320 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 01 octombrie 2021 Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii, cu încasarea taxelor de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată, a apelului și a recursului.

În motivarea recursului au indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat eronat analogia legii și analogia dreptului și a apreciat probele în mod arbitrar.

Au menționat că, conform art. 16 alin. (2) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, pentru reducerea valorii bunurilor după reparație nu se despăgubesc de către asigurător, dar de persoana răspunzătoare de producerea accidentului, prin înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată. Astfel, pentru reducerea valorii automobilului de model Ford Fusion, cu n/î TQD 217, proprietarul căruia este Liliana Aghenie, se face responsabil persoana răspunzătoare de producerea accidentului rutier și, anume, Andrian Scurcan.

Au susținut că, în pct. 38 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 16 decembrie 2013 a fost menționat că, persoana vinovată va suporta și cheltuielile legate de reducerea valorii bunului după reparație și paguba morală (art.1398, 1422 din Codul civil, art. 219 CPP, art. 387 din Codul contravențional).

Au afirmat că, instanța de apel greșit a menționat că, în cazul în care Liliana Aghenie a primit despăgubirea de asigurare de la CA „Klassika Asigurări” SA în baza unui acord de împăcare, aceasta nu este în drept să mai solicite epava de la Adrian Scurcan.

Au considerat că, instanțele judecătorești superficial au examinat pretenția cu

privire la repararea prejudiciului moral, deoarece din motivarea hotărârilor judecătorești rezultă că, rapoartele de expertiză întocmite de către experți nu sunt de ajuns în probarea pagubei morale, nici intervenția ambulanței, nici pozele din dosar cu automobilul distrus și nici linkul atașat nu probează chinurile, prin care au trecut recurențele, ca să ajungă în instanță și să fie în imposibilitate să se încaseze prejudiciul real și rezonabil în mărime de 20000 de lei și 100000 de lei.

Au notat că, este inadmisibil ca responsabilul de producerea accidentului rutier, care a fost tras la răspundere contravențională, cu cauzarea de vătămări corporale ușoare recurențelor și cu deteriorări considerabile ale automobilului, să fie apărut de către instanțele judecătorești.

Au declarat că, până în prezent, intimatul nu a încercat sub nici o modalitate să contribuie material sau moral cu o susținere a recurențelor, cărora le-a adus suferințe în urma rănirii fizice și psihice, stres și neliniște, perturbarea vieții normale, pe care o aveau până la producerea accidentului rutier din vina acestuia.

La 18 octombrie 2021 Andrian Scurcan, reprezentat de către avocatul Roman Stici, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei încheieri de restituire a apelului, deoarece acesta a fost depus în afara termenului legal.

A menționat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel, la judecarea cauzei, nu a reținut argumentele reprezentantului recurentului precum că, cererea de apel a fost depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului.

A afirmat că, în ședința de judecată a instanței de apel din 29 iunie 2021 reprezentantul recurentului a accentuat faptul că, încheierea instanței de apel din 09 martie 2021, prin care nu a fost dat curs cererii de apel, a fost recepționată de către intimată la 15 martie 2021, astfel, termenul de 10 zile acordat de instanța de apel a expirat la 25 martie 2021, însă cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat au fost depuse în instanța de apel de către reprezentantul intimatelor, prin intermediul poștei electronice, la 26 martie 2021, ora 17:13.

A susținut că, faptul recepționării la 15 martie 2021 de către intimată a încheierii instanței de apel din 09 martie 2021 se confirmă prin avizul de recepție a acesteia, anexat la materialele dosarului.

Prin urmare, a considerat că, termenul de depunere a cererii de apel motivate se calculează de la data trimiterii poștale a cererii de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în original, care urmau a fi expediate până cel târziu la 25 martie 2021.

A specificat că, instanța de apel s-a expus doar printr-o singură frază referitor la argumentele invocate de către reprezentantul recurentului precum că, cererea de apel a fost depusă tardiv, limitându-se a răspunde justificativ la toate alegațiile expuse de către acesta.

A afirmat că, instanța de apel, la judecarea cauzei, nu a aplicat prevederile art.118 alin. (1) CPC și neîntemeiat a constatat dreptul Lilianeii Aghenie la repararea prejudiciului moral cauzat ca urmare a accidentului rutier din 20 august 2018, deoarece conform raportului de expertiză extrajudiciară din 12 decembrie 2018, expertul este în imposibilitate de a constata în mod cert dacă leziunile provocate au fost cauzate în urma unui accident rutier.

A notat că, instanța de apel, încasând de la recurent cheltuielile de asistență juridică, nu a luat în considerare hotărârea pe cauza Amihalachioaie contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat că, pe lângă confirmarea achitării serviciilor juridice, urmează în mod obligatoriu a fi atașat și raportul privind activitatea avocatului, prin care să se indice numărul de ore lucrate de avocat și tariful perceput de acesta pentru o oră de lucru, tarif care urmează să corespundă limitelor admisibile prevăzute de anexa nr. 2 la Recomandarea nr. 2 din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată de către Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Prin notificarea din 21 octombrie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților și a intervenientului accesoriu copiile recursurilor, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 17, vol. II), însă ultimii nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 decembrie 2021 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Andrian Scurcan, reprezentat de către avocatul Roman Stici, neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului material și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea acestei pretenții, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 20 august 2018, în jurul orei 12:30, la intersecția străzilor A. Șciusev și Bulgară, mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model xxxx, condus de către Andrian Scurcan și automobilului de model yyyy, condus de către Vasile Aghenie.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 31 octombrie 2018, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul automobilului de model xxxx, Andrian Scurcan, fiind tras la răspundere contravențională în baza art. 242 alin. (2) din Codul contravențional și fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 30 u. c., adică 1500 de lei.

De asemenea, s-a constatat că, potrivit procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, ambele automobile implicate în accident au fost deteriorate.

Din materialele dosarului rezultă că, la data producerii accidentului rutier, Andrian Scurcan deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA), eliberată de către CA „Klassika Asigurări” SA la 16 mai 2018,

valabilă până la 25 mai 2019.

Conform raportului de evaluare a pagubei nr. 1013/12A din 11 decembrie 2018, întocmit de către SRL „ExpertAuto-Plus”, în baza actului de examinare a mijlocului de transport nr. 1013/12A din 07 decembrie 2018, valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de model yyyy, constituie 70321,58 de lei.

La 10 ianuarie 2019, între CA „Klassika Asigurări” SA și Liliana Aghenie, reprezentată de către avocatul Alexandru Canja, a fost semnat acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare, conform căruia părțile au convenit că, cuantumul despăgubirii de asigurare pentru prejudiciul cauzat automobilului de model yyyy constituie 55822 de lei, iar Liliana Aghenie va primi despăgubirea de asigurare în sumă de 55822 de lei și a declarat că, suma menționată acoperă integral prejudiciul cauzat bunului său și după încasarea acestei sume, nu va mai avea față de CA „Klassika Asigurări” SA nici un fel de pretenții (f. d. 40, vol. I).

La 17 ianuarie 2019 CA „Klassika Asigurări” SA a transferat pe contul Lilianeii Aghenie suma de 55822 de lei (f. d. 57, vol. I).

La fel, din materialele dosarului rezultă că, la 14 decembrie 2018 SRL „ExpertAuto-Plus” a întocmit raportul de evaluare a pagubei nr. 1062/12A, în baza raportului de evaluare din 11 decembrie 2018 al automobilului de model Ford Fusion, cu n/î TQD 217, prin care a stabilit că, valoarea pierdută a automobilului menționat constituie 10463,79 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Liliana Aghenie și Mihaela Anghenie au solicitat încasarea de la Adrian Scurcan în beneficiul Lilianeii Aghenie a sumei de 10463,79 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a taxei de stat în sumă de 315 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei, a cheltuielilor pentru întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1062/12A din 14 decembrie 2018 în sumă de 500 de lei și pentru întocmirea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 201802D2639 din 12 decembrie 2018 în sumă de 320 de lei și încasarea de la Adrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie a sumei de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea, a încasat de la Adrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și în beneficiul Lilianeii Aghenie suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată. A încasat de la Adrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 2320 de lei și în beneficiul Lilianeii Aghenie suma de 2320 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

La caz, se reține că, instanța de apel, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, a relevat că, Liliana Aghenie a beneficiat de despăgubirea de asigurare în mărime de 55822 de lei ca urmare a producerii cazului asigurat și, anume, accidentul rutier din 20 august 2018 cu implicarea automobilelor

de model xxxx și yyyy, fapt confirmat prin acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare din 10 ianuarie 2019, iar prin confirmarea din 10 ianuarie 2019 din dosarul de daune, anexată la materialele cauzei, Liliana Aghenie confirmă faptul că, a primit despăgubirea de asigurare în sumă de 55822 de lei și nu va înainta pretenții față de CA „Klassika Asigurări” SA în privința cuantumului despăgubirii de asigurare stabili, menționând că, despăgubirea primită acoperă în întregime dauna provocată de către asiguratul CA „Klassika Asigurări” SA.

Totodată, instanța de apel a mai relevat că, raportul de evaluare a pagubei, în temeiul căruia Liliana Aghenie își întemeiază pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, datează cu data de 14 decembrie 2018, adică cu aproximativ o lună de zile înainte de acordarea sumei despăgubirii. Iar, epava, la care face referire Liliana Aghenie, nu a fost inclusă în suma despăgubirii. Însă, aceasta nici nu a făcut vreo referință în cadrul dosarului de daune cu privire la diminuarea valorii automobilului. Prin urmare, aceasta nu a făcut dovada înaintării unei cerințe în sensul dat companiei de asigurare în cadrul dosarului de daune deschis.

După cum s-a menționat, la 14 decembrie 2018 SRL „ExpertAuto-Plus” a întocmit raportul de evaluare a pagubei nr. 1062/12A, în baza raportului de evaluare din 11 decembrie 2018 al automobilului de model yyyy, prin care a stabilit că, valoarea pierdută a automobilului menționat constituie 10463,79 de lei.

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 16 alin. (1) lit. g) și alin. (2) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, asiguratorul nu acordă despăgubiri pentru reducerea valorii bunurilor după reparație. Pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin. (1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanța de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

Astfel, din prevederile legale enunțate rezultă că, persoana vinovată va suporta cheltuielile legate de reducerea valorii bunului după reparație.

Actele cauzei denotă faptul că, persoana răspunzătoare de producerea accidentului rutier este Adrian Scurcan și, anume, acesta urmează să suporte cheltuielile legate de reducerea valorii automobilului de model yyyy după reparație, proprietarul căruia este Liliana Aghenie.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel greșit a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului material și, prin urmare, consideră necesar de a încasa de la Adrian Scurcan în beneficiul Lilianei Aghenie suma de 10463,79 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

La caz, se mai reține că, potrivit raportului de constatare nr. 201802D2283 din 26 octombrie 2018, întocmit de Centrul de medicină legală, în temeiul îndreptării în legătură cu accidentul rutier din 09 august 2018 cu implicarea Mihaelei Aghenie, în urma examinărilor medico-legale s-a constatat că, trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală gradul I, plagă contuză la nivelul feței, au fost

cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară (f. d. 22-24, vol. I).

Iar, conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. 201802D2639 din 12 decembrie 2018, întocmit de Centrul de medicină legală, în urma examinărilor medico-legale s-a constatat că, contuzia țesuturilor moi ale glandei mamare stângi, manifestată prin microhematoane posttraumatice, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, precum și la lovirea de astfel de obiect, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f. d. 25, 26, vol. I).

Conform art. 1422 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul compensației depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării. Instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ia în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

Totodată, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a încasat de la Andrian Scurcan în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și în beneficiul Liliane Aghenie suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, sume care sunt rezonabile, proporționale în raport cu criteriile stabilite la caz și corespund circumstanțelor cauzei.

Or, cuantumurile prejudiciului moral pretinse de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie în mărime de 10000 de lei și, respectiv, 20000 de lei sunt vădit disproportionale și excesive în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general

al echității.

Prin urmare, argumentele invocate de către reprezentantul recurentelor-reclamante, avocatul Alexandru Canja și de către reprezentantul recurentului-pârât, avocatul Roman Stici în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

La fel, nu poate fi reținut nici argumentul invocat de către reprezentantul recurentului-pârât, avocatul Roman Stici precum că, cererea de apel motivată a recurentelor-reclamante a fost depusă cu omiterea termenului indicat în încheierea instanței de apel din 09 martie 2021, deoarece din materialele dosarului rezultă că, recurente-reclamante și reprezentantul acestora s-au conformat încheierii instanței de apel. Or, Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie au recepționat încheierea instanței de apel enunțată la 15 martie 2021, iar reprezentantul acestora, avocatul Alexandru Canja a recepționat-o la 16 martie 2021, fapte confirmate prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f. d. 184, 185, vol. I) și la 26 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, reprezentantul Lilianei Aghenie și al Mihaelei Aghenie, avocatul Alexandru Canja a depus cererea de apel motivată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții, care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform pct. pct. 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii avocaților din RM nr.2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi

limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că, partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Din materialele dosarului rezultă că, Liliana Aghenie și Mihaela Anghenie au achitat CA „Canja Alexandru” pentru acordarea asistenței juridice câte 2000 de lei fiecare, fapt confirmat prin ordinele de plată nr. 190989 din 26 noiembrie 2018 și nr.190995 din 04 februarie 2019 (f. d. 10, 11, vol. I).

Analizând aportul avocatului Alexandru Canja la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a încasat de la Adrian Scurcan în beneficiul Lilianei Aghenie suma de 2000 de lei și în beneficiul Mihaelei Aghenie suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, sume care sunt reale, necesare și rezonabile, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurentului-pârât în acest sens, avocatul Romani Stici sunt neîntemeiate.

Din materialele dosarului rezultă că, 14 decembrie 2018 Liliana Aghenie a suportat cheltuieli pentru întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1062/12A din 14 decembrie 2018 de către SRL „ExpertAuto-Plus” în sumă de 500 de lei (f.d.43, vol. I).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la 04 februarie 2019 Liliana Aghenie a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 315 lei, la 26 martie 2021 a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 235,45 de lei și la 01 octombrie 2021 a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 157,50 de lei (f. d. 4, 194, vol. I, f. d. 1, vol.II).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la Adrian Scurcan în beneficiul Lilianei Aghenie cheltuielile pentru întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1062/12A din 14 decembrie 2018 în sumă de 500 de lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 315 lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 235,45 de lei și taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 157,50 de lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Adrian Scurcan, reprezentat de către avocatul Roman Stici, de a admite recursul declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela

Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului material și de a emite în această parte o nouă hotărâre, prin care pretenția înaintată de către Liliana Aghenie împotriva lui Adrian Scurcan cu privire la repararea prejudiciului material de admis, cu încasarea de la Adrian Scurcan în beneficiul Liliane Aghenie a sumei de 10463,79 de lei, cu titlu de prejudiciu material, iar în rest de a menține decizia instanței de apel, cu încasarea de la Adrian Scurcan în beneficiul Liliane Aghenie a cheltuielilor pentru întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1062/12A din 14 decembrie 2018 în sumă de 500 de lei, a taxei de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 315 lei, a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 235,45 de lei și a taxei de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 157,50 de lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Adrian Scurcan, reprezentat de către avocatul Roman Stici.

Se admite recursul declarat de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie, reprezentate de către avocatul Alexandru Canja.

Se casează decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Liliana Aghenie și Mihaela Aghenie împotriva lui Adrian Scurcan, intervenient accesoriu Compania de asigurări „Klassika Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material și moral în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului material și se pronunță în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Se admite pretenția înaintată de către Liliana Aghenie împotriva lui Adrian Scurcan cu privire la repararea prejudiciului material.

Se încasează de la Adrian Scurcan în beneficiul Liliane Aghenie suma de 10463,79 (zece mii patru sute șaiszeci și trei lei șaptezeci și nouă bani) de lei, cu titlu de prejudiciu material.

În rest decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău se menține.

Se încasează de la Adrian Scurcan în beneficiul Liliane Aghenie cheltuielile pentru întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1062/12A din 14 decembrie 2018 în sumă de 500 (cinci sute) de lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 315 (trei sute cincisprezece) lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 235,45 (două sute treizeci și cinci lei patru și cinci bani) de lei și taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 157,50 (o sută cincizeci și șapte lei cincizeci bani) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic